

សេចក្តីថ្លែងការណ៍

របស់ព្រះតេជព្រះគុណបណ្ឌិត ហុក-សាវណ្ណ
វត្តខ្មែរកាណាដា អំពីអនុមោទនាការប្រកាសព្រះរាជ
ទ្រព្យរបស់ព្រះមហាក្សត្រខ្មែរ

Website: www.hoksavann.org

ថ្ងៃទី១៧ កញ្ញា ២០០៤

នៅពេលថ្មីៗនេះ ព្រះមហាក្សត្រខ្មែរបានចេញព្រះរាជសារនៅក្នុង
វែបសាយរបស់ព្រះអង្គ ប្រកាសព្រះរាជទ្រព្យព្រះអង្គ ដូចជាព្រះរាជដំ-
ណាក់និងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលដឹកលំនៅធនាគារបារាំងនិងធនាគារចិន ។ នេះ
ជាលើកទីមួយ ដែលព្រះមហាក្សត្រខ្មែរបានប្រកាសព្រះរាជទ្រព្យរបស់
ព្រះអង្គ ដើម្បីបញ្ជាក់អំពីភាពបរិសុទ្ធរបស់ព្រះអង្គក្នុងអំពើពុករលួយ
ហើយនេះក៏បានជំរុញដល់ស្រុកជនខ្មែរទូទាំងខ្មែរ ។ សូមអនុមោទនា
ត្រេកអរជាមួយនិងការកោតសរសើរ ចំពោះព្រះមហាក្សត្រខ្មែរ ដែល
មានសេចក្តីក្លាហានប្រកាសព្រះរាជទ្រព្យផ្ទាល់ខ្លួនព្រះអង្គ ដើម្បីកុំឲ្យមា-
នការសង្ស័យអំពីអំពើពុករលួយ ដែលសព្វថ្ងៃមតិជាតិ និងអន្តរជាតិ ជា
ពិសេសអ្នកម្ចាស់ធ្វើអំណោយឲ្យអ្នកកាន់អំណាចខ្មែរកំចាត់អំពើទាំងនេះ
ដើម្បីបំបាត់ភាពក្រីក្រនៃប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ។

ជាមួយគ្នានេះ សូមស្នើសុំរដ្ឋសភាខ្មែរ ដែលមានសមត្ថកិច្ចខាងការ
តាក់តែងច្បាប់និងអនុម័តច្បាប់ សូមពិនិត្យមើលសំណើ៣១ ដែលសំ-
ណើនេះធ្លាប់បានស្នើម្តងរួចមកហើយ ដែលមានអត្ថន័យដូចតទៅនេះ ៖

១- សូមតំណែងនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលខ្មែរ ចំពោះបុគ្គល
ម្នាក់អនុញ្ញាតឲ្យកាន់តំណែងនេះបានតែពីរអាណត្តិ គឺអាណត្តិទី១និងអា-
ណត្តិទី២ ហើយពុំអាចកាន់តំណែងនេះបានក្នុងអាណត្តិទី៣ឡើយ ។ ១-
ពីរបែបនេះជាការប្រសើរណាស់ ជាការបើកទិកាសឲ្យបញ្ជ្រុះអ្នកចេះដឹង
ថ្មីៗទៀត ផ្លាស់ប្តូរធ្វើការបម្រើជាតិឲ្យប្រទេសលឿនលឿនទៅមុខ ។

២- សូមសមាជិកនៃរាជរដ្ឋាភិបាល ចាប់តាំងពីនាយករដ្ឋមន្ត្រីរហូត
មកដល់អនុរដ្ឋលេខាធិការ មុនឡើងកាន់តំណែងនិងពេលចុះចេញពីតំ-
ណែង ត្រូវប្រកាសទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់របស់ខ្លួនដែលមានជាសាធា-
រណៈ ។ ការប្រកាសនេះមានប្រយោជន៍ណាស់ ជាវិញ្ញាសារបញ្ជាក់អំពី
ភាពបរិសុទ្ធច្បាប់បរិសុទ្ធ ពីអំពើពុករលួយរបស់សមាជិកនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
នៃរាជរដ្ឋាភិបាលខ្មែរ ។

៣- សូមសមាជិកនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាល រួមទាំងរដ្ឋលេ
ខាធិការនិងអនុរដ្ឋលេខាធិការផង មានភរិយាស្របច្បាប់តែម្នាក់ ហើយ
ក៏មិនអនុញ្ញាតឲ្យមានភរិយាល្អប្រសើរណាមួយផ្សេងទៀតឡើយ ។ ការកំរិត
ចំនួនភរិយាដូច្នេះ ដើម្បីសំអាតអ្នកដឹកនាំ ឲ្យមានការសន្តោសក្នុងកាម-
គុណ ព្រោះអំពើពុករលួយមួយភាគ កើតចេញមកអំពីការមានភរិយា
ច្រើនដែលជំរុញឲ្យពុករលួយ ដើម្បីបានប្រាក់យកមកចិញ្ចឹមប្រពន្ធផង។

មួយទៀត រដ្ឋសភាមុននិងអនុម័តឲ្យសមាជិករដ្ឋាភិបាលណាម្នាក់
ធ្វើជាគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ត្រូវពិនិត្យមើលថវិកាមារយាទរបស់ស្ត្រីជាភរិយា

របស់អស់លោកទាំងនោះផង ព្រោះភរិយាទុកដូចជាទីប្រឹក្សារបស់ស្វាមី
។ បើភរិយាមានគំនិតពុល អាចជំរុញស្វាមីឲ្យប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយ ។

សំណើទាំង៣នេះសំខាន់ណាស់ គួររដ្ឋសភាខ្មែរយកចិត្តទុកដាក់
យកទៅពិចារណា ដោយមិនត្រូវគិតពីគណបក្សនយោបាយទេ គឺត្រូវ
គិតពីប្រយោជន៍ជាតិទៅអនាគត ។ ច្បាប់ធ្វើឡើងពុំមែនសំរាប់តែរដ្ឋាភិ-
បាលអាណត្តិនេះទេ គឺសំរាប់អាណត្តិក្រោយៗទៀត មនុស្សកើតមកត្រូវ
ស្តាប់ទៅវិញ ដូច្នេះបើច្បាប់ណាមានប្រយោជន៍ដល់ជាតិហើយ គួរនាំគ្នា
អនុម័ត កុំរារាំងដោយសារតែប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនឬប្រយោជន៍គណបក្ស
ឡើយ ។

ព្រះពុទ្ធសាសនាក៏ដូចជាផ្លូវអាណាចក្រ ការជ្រើសរើសអ្នកដឹកនាំជា
តិ ត្រូវស្ថិតនៅលើមូលដ្ឋានវិជ្ជាសម្បត្តិនិងថវិកាសម្បត្តិ បានសេចក្តីថា
ដើម្បីបានអ្នកដឹកនាំល្អ ទៅរកសេចក្តីសុខចម្រើន លុះត្រាតែអ្នកដឹកនាំ
នោះមានសមត្ថភាព និងមានគំនិតស្អាតស្អំ ។ យ៉ាងណាមិញ ដើម្បីដឹង
ថា អ្នកដឹកនាំខ្មែរមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ឬយ៉ាងណា មានគំនិតស្អាត
ស្អំ ពុំពុករលួយឬយ៉ាងណានោះ គោងពិនិត្យមើលលទ្ធផលនៃការងារ
កន្លងពីរអាណត្តិមកហើយ ។ ក្នុងរយៈកាលពីរអាណត្តិ មានវិជ្ជមានខ្លះ
ដូចជាព្រះពុទ្ធសាសនាមានការចម្រើនលូតលាស់គ្រាន់បើ ការនិយាយស្តី
ក៏មានវិជ្ជមានខ្លះ ។ ប៉ុន្តែអវិជ្ជមានក៏មានច្រើនដែរ ព្រះពុទ្ធសាសនាបាន
លូតលាស់គ្រាន់បើ ដោយសារតែជនជាតិខ្មែរ ដែលរស់នៅបរទេសបាន
ផ្តល់ថវិកាទៅជួយកសាងសំណង់ផ្សេងៗ ដូចជាកុដិសាលាព្រះវិហារជា
ដើម ។ ព្រះសង្ឃមានសិទ្ធិនិយាយស្តី ប៉ុន្តែកុំឲ្យនិយាយប៉ះពាល់ដល់អ្នក
ដឹកនាំ ។ អ្នកសារពត៌មានមានសិទ្ធិសរសេរ ប៉ុន្តែក៏មានគេលួចធ្វើឃាតក៏
ច្រើននាក់ដែរ ។ បើចង់ដឹងថា ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរសព្វថ្ងៃនេះមានជីវភាព
ខ្ពង់ខ្ពស់ ឬមានជីវភាពកាន់តែខាបទៅៗ មិនត្រូវមើលតែអ្នកមាននៅទី
ក្រុងភ្នំពេញជាដើម ដែលមានចំនួនតែ៥ភាគរយប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែត្រូវពិនិ-
ត្យមើលប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមស្រុកស្រែចំការ ដែលរស់នៅតាមជនបទ
ដែលអង្គការជាច្រើនក្រុមបានបញ្ជាក់ថា ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរមានភាពក្រីក្រ
រកមិនបាន១ដុល្លារអាមេរិកក្នុង១ថ្ងៃ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ អំពើអបាយ
មុខ ល្បែងស្រី ល្បែងស្រា ល្បែងភ្នាល បានកើតឡើងពាសពេញប្រ-
ទេស ។ រោគអេដក់កាន់តែរីកចម្រើនឡើង ។ អំពើហិង្សាក៏កាន់តែកើន
ឡើង ។ ជំនួញស្រីឲ្យបម្រើផ្លូវភេទនិងជំនួញកុមារ ក៏នៅតែមាន ។ល។

មានគណបក្សមួយនិយាយថា គេមិនគិតពីបុគ្គលទេ គឺគេគិតពីគោ
លការណ៍ បានសេចក្តីថា បុគ្គលអ្នកកាន់អំណាច បុគ្គលណាក៏បានដែរ
ឲ្យតែអនុវត្តគោលការណ៍គឺកម្មវិធីនយោបាយបានជោគជ័យ ។ ទស្សនៈ
នេះពុំសមហេតុផលទេ ព្រោះបុគ្គលដែលអាចអនុវត្តគោលការណ៍មាន
ប្រសិទ្ធិភាពនិងបានជោគជ័យ លុះត្រាតែបុគ្គលនោះមានសមត្ថភាពនិង
មានចិត្តគំនិតស្អាតស្អំ ។ បានសេចក្តីថា បុគ្គលមានសមត្ថភាពផង គោ-
លការណ៍ល្អផង ទើបកិច្ចការនោះបានជោគជ័យ គឺត្រូវមានកត្តាទាំងពីរ
នេះជាដាច់ខាត គឺគោលការណ៍ល្អនិងអ្នកអនុវត្តគោលការណ៍ក៏ឲ្យបាន
ត្រឹមត្រូវ ។ ឥឡូវនេះ គេគប្បីពិនិត្យមើលរដ្ឋាភិបាលខ្មែរ ដែលបានកាន់
ការពីរអាណត្តិហើយ តែប្រជាពលរដ្ឋនៅតែក្រីក្រដដែល ។ ឆ្លងមកដល់
អាណត្តិទីបីនេះទៀត នៅតែមនុស្សដដែល គណបក្សដដែល ដែលធ្វើ
រដ្ឋាភិបាលចំរុះ ។ តើមនុស្សដដែល គណបក្សដដែលដែលធ្វើរដ្ឋាភិបា-
លចំរុះនេះ អាចឲ្យប្រទេសកម្ពុជាមានការលូតលាស់ចម្រើនឬទេ ទោះបីគេ
ដឹងថា កម្មវិធីនយោបាយគោលការណ៍មានចំនួនច្រើនជាងមុនក៏ដោ-
យ ។ ឥឡូវនេះ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរគ្មានផ្លូវជំរើសទេ ត្រូវតោងរង់ចាំមើល
រដ្ឋាភិបាលកញ្ចប់រំលោភរដ្ឋធម្មនុញ្ញនេះ តើនាំកម្ពុជាទៅទិសណាទៀត ។
បើសង្ឃឹមលើព្រះមហាក្សត្រខ្មែរ ព្រះអង្គមានបន្ទូលថា ព្រះអង្គគ្មានអំ-

ណាចចាត់ចែងទេ ។ ពីមុននេះ ពេលដែលគណបក្សមួយទៅគាល់ ព្រះមហាក្សត្រខ្មែរពោលសរសើរគណបក្សនោះ ហើយបង្គាប់គណបក្សមួយទៀតដែលអវត្តមាន ។ លុះពេលដែលគណបក្សដែលព្រះអង្គបង្គាប់នោះមកគាល់វិញ ព្រះអង្គសរសើរគណបក្សនោះ ហើយពោលបង្គាប់គណបក្សដែលព្រះអង្គសរសើរពីមុន, នេះគឺព្រះបិតាជាតិដែលព្រះអង្គឲ្យខុសឲ្យត្រូវក្នុងគណបក្សមួយចំនួន៥០%ស្មើគ្នា ដូច្នេះគណបក្សដើម្បីមួយៗ កុំតូចចិត្តអីត្រូវទទួលយកទៅ ឯខ្លួនព្រះអង្គវិញ្ញាចខ្លួនហោង ។ ទាំងអស់គ្នាគាំគ្នាធ្វើវិភាគបឋមបញ្ចេញទស្សនៈអំពីព្រះបន្ទូលយ៉ាងមុតមាំរបស់ព្រះមហាក្សត្រខ្មែរ ដែលថាព្រះអង្គនឹងដាក់រាជ្យ ឥឡូវនេះការធ្វើវិភាគបឋមបញ្ចេញទស្សនៈនោះគ្មាននិយមន័យឡើយ ព្រោះបន្ទាប់ពីគណបក្សដើម្បីមួយៗទៅគាល់ ពាក្យថាដាក់រាជ្យត្រូវស្លាប់ស្លាប់ ដូច្នេះអ្នកធ្វើវិភាគបឋមបញ្ចេញទស្សនៈនោះត្រូវតែបត់បែនឲ្យរហស្សនាមសភាពការណ៍ ។ អំពីបញ្ហាដាក់រាជ្យឬមិនដាក់រាជ្យ នេះ កាលពីមុនព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា ការសរសើរឲ្យដាក់រាជ្យឬមិនដាក់រាជ្យ ស្រេចទៅលើសម្តេចទេព-វង្ស បើសម្តេចទេព-វង្សអនុញ្ញាតឲ្យដាក់រាជ្យ ទើបព្រះអង្គដាក់ បើមិនអនុញ្ញាតទេ ព្រះអង្គ

មិនហ៊ានដាក់ទេ ព្រះអង្គមិនហ៊ានប្រឆាំងនឹងព្រះសង្ឃទេ ។ បើព្រះអង្គសរសើរព្រះទ័យប្រគាល់កិច្ចការដាក់រាជ្យនេះលើសម្តេចទេព-វង្ស ក៏ទុកដូចព្រះអង្គប្រគល់កិច្ចការនេះលើគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាដែរ ព្រោះសម្តេចទេព-វង្សនឹងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ពិតជាមិនអនុញ្ញាតឲ្យព្រះអង្គដាក់រាជ្យឡើយ ដោយគេមើលឃើញថា ព្រះមហាក្សត្របច្ចុប្បន្ននេះនៅមានប្រយោជន៍ដល់គណបក្សរបស់គេ ។

ប៉ុន្តែទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ព្រះកាយវិការរបស់ព្រះមហាក្សត្រខ្មែរបច្ចុប្បន្ននេះ គួរឲ្យប្រជាពលរដ្ឋគោរពនិងកោតសរសើរ ដោយព្រះអង្គបានប្រកាសព្រះរាជទ្រព្យដែលមាន ដោយពុំលាក់លៀម ដែលបញ្ជាក់អំពីភាពបរិសុទ្ធរបស់ព្រះអង្គពីអំពើពុករលួយ ដូច្នេះឥស្សរជនខ្មែរដទៃទៀត គួរយកព្រះមហាក្សត្រខ្មែរជាគំរូ ហើយប្រកាសទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួន មុនឡើងកាន់តំណែងក្នុងគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលខ្មែរ និងប្រកាសនៅពេលចុះចេញពីតំណែង ដើម្បីបញ្ជាក់អំពីបរិសុទ្ធភាពរបស់ខ្លួនក្នុងអំពើពុករលួយ ។^{១២}

